

UCHWAŁA Nr III/124/2024

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
z dnia 4 czerwca 2024 roku
w sprawie opinii dotyczącej sprawozdania
Wójta Gminy Rawa Mazowiecka z wykonania budżetu za 2023 rok.

Na podstawie art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1325) po rozpatrzeniu sprawozdania Wójta Gminy z wykonania budżetu za 2023 rok Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi:

1. Bogusław Wenus - przewodniczący
2. Radosław Hrychorczuk- członek
3. Aneta Jakubczak – członek

uchwala, co następuje:

Opiniuje pozytywnie sprawozdanie Wójta Gminy Rawa Mazowiecka z wykonania budżetu za 2023 rok, z uwagami zawartymi w uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1270 ze zm.) Wójt Gminy przedłożył Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy. Skład Orzekający rozpatrzył przedłożone sprawozdanie, biorąc pod uwagę następujące dokumenty:

1. Sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu Gminy oraz wyjaśnienie dodatkowe do sprawozdania z wykonania budżetu.
2. Uchwałę Rady Gminy w sprawie uchwalenia budżetu na 2023 rok wraz z uchwałami i zarządzeniami organów Gminy dokonującymi zmian budżetu i w budżecie oraz Uchwałę Rady Gminy w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej wraz ze zmianami w/w przekazanymi do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.
3. Sprawozdania sporządzone na podstawie rozporządzeń Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2024r., poz. 454) i rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. 2023r., poz. 652 ze zm.).
4. Informację o stanie mienia komunalnego.

W wyniku oceny wskazanych dokumentów pod kątem poprawności formalno - rachunkowej oraz zgodności z prawem, Skład Orzekający stwierdził, że dane liczbowe w zakresie realizacji budżetu zawarte w części opisowej sprawozdania wynikają z przedłożonych sprawozdań statystycznych, sporządzonych zgodnie z wyżej cytowanymi rozporządzeniami i zgodne są z uchwałą budżetową po zmianach.

Jednostka wykonała dochody ogółem w wysokości 52.034.367,50 zł, tj. 89,84 % planu, wydatki ogółem wykonano w wysokości 62.705.062,59 zł, czyli na poziomie 84,09 % uchwalonego planu. Gmina zaplanowała budżet z deficytem w wysokości 16.650.202,34 zł, zrealizowała z deficytem w wysokości 10.670.695,09 zł.

Przychody zrealizowała w wysokości 17.540.107,06 zł, w tym z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych w wysokości 16.000.000,00 zł, niewykorzystanych środków pieniężnych o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.395.260,63 zł i wolnych środków o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy w wysokości 144.846,43 zł, rozchody w wysokości 889.904,52 zł.

Dochody bieżące jednostka zrealizowała w wysokości 43.948.088,72 zł, wydatki bieżące w wysokości 47.124.195,70 zł, deficyt operacyjny wyniósł 3.176.106,98 zł.

Art. 242 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o przychody o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ww. ustawy tj. przychody pochodzące z tytułu (z zastrzeżeniem ust. 3 i 4):

- nadwyżki budżetu z lat ubiegłych pomniejszonej o środki określone w art. 217 ust. 2 pkt 8 ww. ustawy,
- spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Ponadto zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022 r., poz. 1964), do ustalenia na lata 2023-2025 relacji, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, dochody bieżące jednostki samorządu terytorialnego mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy, czyli o wolne środki.

Przeprowadzona analiza sprawozdania Rb-NDS sporządzonego według stanu na koniec 2023 roku wykazała, że jednostka dysponowała niewykorzystanymi środkami z art. 217 ust. 2 pkt 8 ww. ustawy w wysokości 1.395.260,63 zł oraz wolnymi środkami z art. 217 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy w wysokości 144.846,43 zł, łącznie środkami w wysokości 1.540.107,06 zł. Natomiast deficyt operacyjny wyniósł 3.176.106,98 zł, zatem przekroczenie relacji o której mowa w art. 242 ust. 2 ww. ustawy wyniosło 1.635.999,98 zł.

Z przepisu art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 r., poz. 1927), wynika że w latach 2022 – 2025 jednostka samorządu terytorialnego może w danym roku przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, pod warunkiem że w latach 2022 – 2025 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach.

Skład Orzekający podkreśla, że jednostka w 2020 r. uzyskała nadwyżkę operacyjną w wysokości 4.267.305,83 zł, w 2021 r. - 3.548.191,08 zł, w 2022 r. - 6.351.692,40 zł, w 2023 r. deficyt operacyjnego w wysokości 3.176.106,98 zł, zatem w 2023 r. nastąpiła zmiana (pogorszenie) wyniku operacyjnego w 2023 r. w stosunku do 2022 r. o 9.527.799,38 zł. Mając na

względnie stabilny poziom nadwyżki budżetowej w latach 2020 – 2022 i powstanie w 2023 r. deficytu operacyjnego w znacznej wysokości, Skład Orzekający wskazuje na konieczność przeprowadzenia przez służbę finansową Gminy analizy przyczyn wzrostu wydatków bieżących, w celu ustalenia m.in. jakich wydatków ten wzrost dotyczył oraz czy wystąpi również w 2024 r. i latach następnych. Wyniki analizy powinny służyć organom Gminy (Wójt i Rada Gminy), w podjęciu działań prowadzących do racjonalizacji wydatków bieżących. Działania takie powinny doprowadzić, co najmniej do wypełnienia w latach 2022 – 2025 dyspozycji przepisu art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw.

Ponadto Skład Orzekający zwraca uwagę, że relacja między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi stanowi istotny element budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Możliwość wypracowania dodatniej różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi (tzw. nadwyżki operacyjnej), ale także jej wysokość, decydują w praktyce o indywidualnych możliwościach finansowych danej jednostki samorządu terytorialnego, w tym m.in. w zakresie dotyczącym spłaty zadłużenia (wpływ nadwyżki na wysokość dopuszczalnego wskaźnika spłaty długu jednostki, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych), jak również finansowania tą nadwyżką zadań inwestycyjnych.

Wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 26.640.999,21 zł, wykonano w wysokości 15.580.866,89 zł, czyli 58,88 % planu. Wyjaśnienie w zakresie tak niskiego poziomu realizacji inwestycji złożył Wójt Gminy, wynika z niego, że w przypadku trzech zadań inwestycyjnych przyczyny opóźnień w ich realizacji wyniknęły z przedłużającego procesu przygotowania tych inwestycji do realizacji, tj. uzyskania zgód i uzgodnień, w przypadku jednego zadania wykonanie nastąpiło w terminie, natomiast zapłatę za wykonane roboty dokonano w 2024 r.

Zadłużenie Gminy wykazane w sprawozdaniu statystycznym Rb – Z o stanie zobowiązań z tytułu zaciągniętych na koniec 2023 roku zobowiązań zwrotnych wynosiło 19.399.840,00 zł, co stanowiło 37,28 % wykonanych dochodów. W stosunku do wysokości na koniec 2022 roku zadłużenie jednostki zwiększyło się o kwotę 15.110.095,48 zł. Ze sprawozdania Rb-Z wynika, że na koniec 2023 roku nie wystąpiły w Gminie zobowiązania wymagalne.

Przeprowadzona analiza w zakresie dochodów i wydatków gospodarki odpadami komunalnymi wykazała, że jednostka osiągnęła dochody w wysokości 2.015.788,05 zł (do dochodów z tytułu ww. opłaty doliczono odsetki § 091), wydatki w wysokości 2.231.002,11 zł, jednostka zrealizowała wydatki w wysokości wyższej niż dochody, zatem gmina dopłaciła do systemu gospodarki odpadami 215.214,06 zł.

Niniejsza opinia oparta jest wyłącznie na wynikach analizy przedłożonych przez Wójta Gminy dokumentów i dotyczy jedynie formalno - prawnych aspektów wykonania budżetu. Nie może być zatem uważana za równoznaczną z wszechstronną oceną prawidłowości przebiegu wykonania budżetu. Skład Orzekający w podjętej uchwale nie dokonał oceny celowości wydatkowania środków budżetu Gminy w zakresie zadań własnych ani gospodarności wykonujących budżet. Ocena w tym zakresie należy – zgodnie z obowiązującymi przepisami – do właściwości Rady.

Od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych służy odwołanie do Kolegium Izby.